Vriendinnen en vrienden, allemaal; het woord is aan onze kampioen, onze eerste man, onze teamleider Hans Dijkstal.

De heer Dijkstal; dames en heren het is vanzelfsprekend voor mij en een zeer bijzondere eer dat ik lijsttrekker ben geworden van de WD en die eer is des te groter als je nog eens nagaat wie mijn voorgangers daarin geweest zijn.
Het heeft mij zeer goed gedaan dat gisteren Frits Bolkestein hier was en ik vind het zelf fantastisch dat een man van grote faam in onze partij hier ook is, Hans dank je wel.
U zult begrijpen dat dit allemaal mij niet geheel onberoerd laat. Ooit in 1974 begonnen als raadslid en als ik dan even terugkijk zijn er zoveel van die mooie momenten geweest, je wordt wethouder, er zijn mensen hier in de zaal die dat met mij mee hebben mogen maken, je gaat in de Kamer. Ik werd vice fractievoorzitter bij Frits in een periode dat het ons allemaal niet zo erg goed ging, om het maar neutraal uit te drukken, en toen daarna heb ik de ongelooflijke eer gehad om in het kabinet mocht zitten en nou sta ik hier en dat is een mooi moment.

Ik ben overigens van mening dat aanvaarding van een plaats op de kandidatenlijst van de VVD moet betekenen dat iedereen die op die lijst staat ook de bereidheid heeft andere functies, waartoe hij of zij geroepen kan worden, dan ook te vervullen en dat geldt vanzelfsprekend ook voor mijzelf. Wat ik altijd als en bijzonder kenmerk van de VVD heb gevonden, en dan praat ik van Oud via Hans Wiegel naar Frits Bolkestein, is dat er op de één of andere vreemde manier we een balans hebben gevonden tussen traditie, tussen continuïteit en vernieuwing.
Je kunt best in zo'n partij staan en soms het gevoel hebben van het mag wel weer een tikje van dat of meer een tikje van dat zijn maar per saldo, terugkijkend over al die jaren, is dat toch wel een zeer bijzonder kenmerk en ik voel mijzelf ook verplicht in die continuïteitsgedachte te trachten voort te werken.

Ik neem de vrijheid om namens alle kandidaten die u hier hebt zien staan u allemaal zeer hartelijk te bedanken voor het vertrouwen wat u kennelijk aan ons gegeven hebt en wij zijn ons zeer goed bewust dat in dat vertrouwen ook een opdracht verscholen ligt.

Voorzover dat iemand zou zijn ontgaan zijn we ook in de wandelgangen daar door velen van u op aangesproken. Het kan niet anders zijn dat wij ons werk doen, u eigenlijk ook, maar wij in ieder geval als kandidaten straks voor de vertegenwoordigende lichamen en andere functies vanuit het liberale erfgoed. Ik ga daar nu niet al te diep op in.

Gisteren heeft Bas Eenhoorn in zijn toespraak nog even verwezen naar vier van die voor ons cruciale beginselen van vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid en sociale gerechtigheid en telkens als ik die woorden uitspreek denk ik bij mezelf misschien zijn er wensen die zeggen ja, dat zijn maar woorden.

Ik geef u de absolute verzekering dat voor ons in ons dagelijkse werk dat niet zomaar woorden zijn, dat we daar heel actief mee bezig zijn en ik hoop daar zometeen in mijn verhaal nog wat dieper op in te kunnen gaan.

Maar er is misschien nog wat anders wat bij uitstek kenmerkend is voor liberalen. Dat is dat dat liberalisme gebaseerd is op een positief mensbeeld. Wij zijn ervan overtuigd dat elk mens uniek is.

Wij zijn ervan overtuigd dat in elk mens een schat aan potentie is, aan creativiteit, aan intelligentie, aan fysiek vermogen zit en dat het er ons omgaat hoe een samenleving ruimte kan geven voor al die krachten die individuele mensen hebben en dat in die gedachte de overheid er alleen maar is als dat echt nodig is.

En als er misschien een algemeen belang gediend moet worden, wat niet meer de optelsom van veel belangen kan zijn, maar wat gevonden moet worden in de afweging van belangen dan ligt er een taak voor de overheid.

En in die gedachte van de vrije mens die zelf zijn keuze moet kunnen maken, en die dat

ook zelf wil, daar past nadrukkelijk ook een sociale component bij. Want dan gaan we ervan uit dat we proberen voor alle mensen dezelfde mogelijkheden te creëren en de zelfde kansen te kunnen bieden.
En als mensen hulp nodig hebben dat w hen natuurlijk helpen maar altijd vanuit de gedachte dat we helpen om weer op eigen benen te staan, dat heet in het jargon zelfredzaamheid of zelfstandigheid of welke woorden u ook wil gebruiken, dat blijft inherent verbonden met dat liberalisme.

Vanzelfsprekend is deze Buitengewone Algemene ledenvergadering de opstap naar twee verkiezingen en voor elke rechtgeaarde democraat, en dus voor elke liberaal, is dat een absoluut hoogtepunt in een democratie.
Ik vind zelf, heb ik altijd gevonden, campagne voeren heerlijk, het werkt ook een beetje bevrijdend, je kan er als het ware weer tegenaan gaan en dat gaan we dus doen. Wij hier wij zijn daar klaar voor, onze handen gaan uit de mouwen maar misschien mag ik nu al aan u vragen doet u met mij mee? Dank u wel.
Die is binnen, ik vraag aan de secretaris van de ploeg. Gerit Zalm om dit te noteren.
Dames en heren, verkiezingen betekenen een paar dingen tegelijk. Ze betekenen natuurlijk verantwoording afleggen voor wat je, ik betrek het even op mijzelf, voor wat je als Tweede Kamerfractie hebt gedaan maar dat geldt natuurlijk ook voor die raadsacties die ook straks campagne moeten gaan voeren. Dat geeft een bijzondere dimensie als je als Tweede Kamerfractie je gebonden hebt aan een regeringscoalitie in termen van de meerderheid die nodig is om een kabinet tot stand te brengen, en naar analogie geldt dat voor gemeenten die zich vertegenwoordigd weten in een college. Daar zit een extra dimensie bij want je legt niet alleen verantwoording af over je eigen, gedrag zal ik maar zeggen, maar je blijft ook die eigen dimensie houden, waarom heb je dat kabinet gesteund en wat vindt je er achteraf van en vanzelfsprekend is de andere dimensie van verkiezingen voeren aan de kiezers voorleggen hoe je verder naar de

toekomst kijkt.
Het liefst een doorkijkje op langere termijn en in ieder geval een doorkijkje voor de komende periode waar je voor gaat.

Met dat in het achterhoofd ben ik er zeer van overtuigd dat voor ons, voor liberalen, slechts op basis van twee dingen kan gebeuren, slechts op basis van ons eigen programma, onze eigen overtuiging, de inhoud waar we voor staan en met de mensen waar we het mee doen.
Bepalend voor onze campagne is niet wie andere partijen zijn en wie daar leiding geven, bepalend is wat wij zelf willen waar wij naartoe willen en welke koers wij voor het land uit zouden willen zetten.

En als je dat doet moet je natuurlijk geen aarzelingen hebben, en daar zit mijn leermeester, om dan open en duidelijk te zeggen watje van een bepaald maatschappelijk vraagstuk vindt. Open, eerlijk en duidelijk maar ook zonder onnodige aanscherping, altijd op basis van respect voor iemand die daar anders over denkt en zonder grove persoonlijke aanvallen op anderen want dat laatste is niet de stijl van de VVD.
En daarbij hoort, en dat is niet zo gemakkelijk altijd, dat we ons bewust moeten zijn van de voorbeeldfunctie die je nou eenmaal in het openbaar bestuur in de politiek hebt. Wij behoren integer te zijn, wij behoren fatsoenlijk te zijn voordat we aan een ander vragen gedraagt u zich fatsoenlijker of wees eens wat meer integer, het begint bij onszelf.
En de verkiezingsstrijd die wij nu ingaan, waarin we proberen de gunst van de kiezer te winnen, is een strijd die wij leveren niet met één partij, die leveren wij in principe met alle andere partijen.
Wij menen een aanbod te hebben aan de achterban, en kiezers, en nog niet weters in heel Nederland dat het goed is om op ons programma te stemmen en op onze mensen.

Ja, u móet met erica oppassen want die klapt heel vaak, dat gaat nog heel lang duren. Je moet wel de goede dingen zeggen daar heeft ze wel gelijk in. ok, laat ik het proberen.

Ik vraag u ook maar nog eens te herbevestigen bij uzelf, en dat zeg ik ook in de navolging van de grote leermeester. Hans, ik zie daar Henk Vonhoff zitten. Jan Kamminga, is niet in een representatief stelsel wat wij hebben, de kernvraag in een verkiezing is vertrouwen. Wat je uiteindelijk doet, je vraagt niet aan de kiezer kunt u het eens zijn met die 38 bladzijden programmapunten die we hebben? Dat is die natuurlijk nooit helemaal, er zijn wel punten waar je het niet mee eens kan zijn.
En het kan altijd wel zijn dat op een lijst er mensen zijn waarin een kiezer zegt ja, die vind ik minder interessant, ik vertrouw meer die, maar per saldo gaat het om de vraag of men of men het vertrouwen wil geven aan ons straks in die verkiezingen en dat betekent dat de partij moet laten zien dat we dat vertrouwen waard zijn, wij de kandidaten in de persoon zoals we dat zijn en wij als kandidaten ook wetende dat we op u kunnen vertrouwen dat wij in die komende vier jaar, als wij allemaal weer ons werk gaan doen in die gemeenteraden en in de Tweede Kamer dat we dat werk doen gesteund door u en daar hoort ook de kritiek bij die we af en toe nodig hebben.

Maar die vertrouwenvraag die wij aan de burger voorleggen dat is de vraag waarvan ik het gevoel heb dat dat als je er goed over nadenkt voor elk van ons de zwaarste verantwoordelijkheid is is dat wij dus claimen, dat wij dus menen, dat wij dat vertrouwen waard zijn.
Ik weet dat, wij willen dat ook en wij zullen ons tot het uiterste inspannen om dat vertrouwen waard te zijn. Maar denkend over dat begrip vertrouwen heb ik me afgevraagd of het uiteindelijk in een samenleving, in de relatie overheid burger, niet om wat anders gaat. Niet zozeer bij verkiezingen geef ons het vertrouwen maar we zouden

ons de vraag eens moeten stellen vertrouwen wij de mensen wel? Hebben wij vertrouwen in wat mensen kunnen? Ik heb u net heel kort dat mensbeeld geschetst, hebben wij er vertrouwen in dat als je die mensen meer ruimte geeft dat het dan goed gaat voor hen en voor de samenleving. Vertrouwen in hun capaciteiten, creativiteit, goede wil noemt u maar op en als je dat hebt, als je dat wenst te hebben, dan is het dus een zaak om ruimte te scheppen waarin die individuele mensen en hun instituties.
al die clubs en stichtingen verenigingen en organisaties waar ze ook toe behoren, dat die de ruimte krijgen om zelf verantwoordelijkheid te dragen en zelf keuzes te doen.
En dat is een dynamisch proces waar wij voor kiezen, dat is niet een overheid die processen stuurt, dat zijn geen planeconomieën, dat zijn geen blauwdrukken, dat zijn geen dogma's, dat is ruimte creëren omdat je gelooft dat de mensen dat kunnen.
Mij dunkt dat dat voor ons het meest interessante punt is, minder overheid, centraal, ook ten opzichte van alle andere partijen, wil de WD ruimte scheppen voor individuele burgers.
En hoewel ik moet toegeven dat ook bij andere partijen in dat hele proces van liberalisering, in de afgelopen jaren hebben we natuurlijk best momenten hebben gezien dat ook andere partijen beseffen dat je weer wat moet teruggeven, het hele project van privatisering is toch zo eind jaren '80 ook in de Haagse politiek opgekomen, blijf ik voortdurend argwanend of men het uiteindelijk durft.

De Partij van de Arbeid gaat nu aan de gang met een nieuwe generatie sociaal democraten onder leiding van Ad Melkert, ik heb altijd de hoop gehad dat dat ook een verdere stap in die richting geeft die ik u net schetste.
Ik weet niet of u van de week toevallig een artikel gelezen heeft in de NRC van Duivestein en de staatssecretaris Bos? Daar schrik ik van, dan zie ik twee, op zichzelf vind ik toch te waarderen, sociaal democraten waarvan ik het gevoel dat die absoluut niet hebben begrepen waar het ons om gaat.

Kijk dat artikel gaat over de vraag of de VVD niet teveel aan die burgers overlaat en die kunnen dat helemaal niet en dan zijn natuurlijk de zwakken daar het slachtoffer van en dat is een soort asociale benadering van hoe je met de samenleving omgaat, nee dames en heren, daar gaat het ons natuurlijk niet om, het is juist een zeer positief beeld van wat burgers kunnen, wat heel veel mensen in het land kunnen, dus ik begrijp eigenlijk totaal niet dat die twee schrijvers Duivesteijn en Bos in dit geval, dat ze dat op kunnen schrijven.
Wat speelt er in hun hoofd als het gaat om het denken tussen de verhouding overheid en individuele burgers?

In ons politieke jargon in Den Haag heet dit proces, en dat staat geloof ik ook in ons stuk, hoe wij van aanbod gestuurde voorzieningen naar vraag gestuurde voorzieningen kunnen gaan, dat is een prachtig terminologie.
Of we gebruiken hier ook wel vaak liberaliseren en privatiseren of anders soort woorden.
Mag ik eens poging doen om eens een paar sectoren te noemen waar ik in gewone mensentaal u wil uitleggen waar ik denk dat het om gaat?
Neem het onderwijs niet over de vraag of ouders een echte keuze hebben om hun kind naar de ene school te sturen of naar de ander, begrijp me goed ik weet dat ze een vrijheid hebben hé, ze kunnen dat nu doen. Alleen wat maakt het uit als al die scholen één grijze worst zijn? Als we niet weten wat de ene schooi goed doet en de andere school goed doet, als dat hele beeld over kwaliteit niet helder is, wat heb je dan aan zo'n keuze?
Mogen ouders alstublieft in dit land zelf bepalen of ze zich iets meer met die school bemoeien inclusief misschien wat geld nog voor die school beschikbaar stellen, mag dat alstublieft?
Mogen alstublieft de leerkrachten in dit land, en de schoolleiding, eens een beetje zelf

bepalen hoe ze die school verder inrichten, vanzelfsprekend onder kwaliteitsrandvoorwaarden die in de wet liggen. En heb ik het fan niet over een frontale aanval op de regelgeving vanuit Den Haag en heb ik het dan niet over een proces naar meer autonomie voor de scholen en de ouders die daarbij horen?

Ik wil hier vandaag gezegd hebben dat naar op zichzelf veel waardering die ik heb voor Deetman en Ritsen, de twee ministers die daar lange tijd op die departementen hebben gezeten, het Loek Hermans is geweest die deze verandering tot stand gebracht heeft. Als het Dagblad Trouw, ik geloof dat Trouw het geschreven heeft, schrijft over de stille revolutie dan is dat een pluim op de hoed van Loek omdat hij die koers in heeft durven zetten, dank je wel Loek.

Een andere sector, de volksgezondheid. Moge in dit land oudere mensen, gehandicapten, zieken.... In een stelsel waar dat allemaal mag heel snel verdwenen zijn. Ikzelf vind dat er op dit terrein er in de afgelopen jaren veel te weinig voortgang is geboekt, er is één lichtpunt, het persoonsgebonden budget is de uitdrukking van een politieke wens om die burger die keuzevrijheid te geven. Dat is een moeizame start geweest en Erica is één van de mensen die daar zeer hard aan getrokken heeft. We zijn er nog lang niet.
Ik ben ongelooflijk gelukkig geweest met het rapport wat de partij gemaakt heeft. Kiezen voor Keuze, ik praat nu denk ik over twee jaar geleden ongeveer dat we het uit hebben gebracht, dat rapport heeft een zeer verstrekkend gevolg gehad, niet alleen heeft de commissie Korteweg en u gisteren dat rapport onverkort in zijn essentie opgenomen in het verkiezingsprogramma maar wat natuurlijk nog veel belangrijker is is dat de Sociaal Economische
Raad precies, wat wij hebben voorgesteld op die hoofdpunten, heeft overgenomen.
De cruciale vraag voor de komende periode is of de politieke partijen in Nederland het

lef hebben de keuze te maken die gemaakt moet worden in een modernisering van een stelsel en te kiezen, laat ik nou maar zeggen, voor dat SER advies. Ik ben daar wel optimistischer over geworden omdat in de Kamer, ook door een samenwerking op het terrein van een motie, CDA, D'66 en de VVD inmiddels toch belangrijke uitspraken in die richting hebben gedaan, het wachten is een beetje op de Partij van de Arbeid en dit spitst zich met name toe op de premie hiervan, de nominale premie of de inkomensafhankelijke premie dit overigens cruciaal is in zo'n nieuw systeem. Maar wij kiezen in ieder geval die positie dat we, die vrijheden die ik u zonet heel kort beschreef, dat wij die graag weer aan de mensen zouden willen geven.

Dan kom ik op een derde punt wat ook niet altijd in sociaal democratische kring goed begrepen wordt en dat zijn de financiële aspect vrijheid en ruimte. Als wij praten over de burger, de mensen die zelf meer moeten kunnen kiezen, hun eigen afwegingen weer moeten maken, dan past daar natuurlijk niet bij dat als je hard werkt en veel geld verdient dat je heel veel van dat geld in de richting van Zalm stuurt, hoe plezierig hij dat op zichzelf ook vindt, dat wringt met elkaar. Dus wie kiest voor meer eigen afwegingsmogelijkheden voor burgers die kiest principieel, niet om materiele redenen, die kiest principieel voor lastenverlaging. Ik heb gezegd dat ik eerlijk zou zijn.
Die lastenverlaging is misschien financieel helemaal niet voordelig voor die burger want bij die lastenverlaging en die eigen afweging hoort ook het profijtbeginsel. Wie de keuze maakt voor de ene voorziening, of de ene activiteit, die moet daar wel meer zelf voor betalen, wie dat niet dan kan het niet doen of een keuze maken voor een andere activiteit.
Als je het dus zuiver financieel benaderd komt het erop neer dat de burger niet zijn geld naar de overheid brengt die dat herverdeelt, hij krijgt het wel terug maar hij moet het nog wel uitgeven om die voorzieningen te krijgen.

Ik zeg dat omdat ons veel te vaak wordt verweten is dat de VVD is voor lastenverlichting om de rijken nog wat rijker te laten worden, geen sprake van. Er ligt voor ons een hele diepe reden aan ten grondslag.
En bij die vrijheid geen twijfel over volledig je eigen verantwoordelijkheid dragen. Het is natuurlijk voor ons, ik denk even aan diegene die nog voor '94 ook in de kamerfracties hebben gezeten, ongelofelijk bevredigend dat we in de afgelopen jaren zowel door de gunstige omstandigheden maar ook door het gevoerde beleid in staat zijn geweest juist op dit terrein zo'n substantiële lastenverlichting tot stand te brengen, ik geloof in deze kabinetsperiode alleen in de orde van 5 miljard euro.
En u heeft gisteren een verkiezingsprogramma vast gesteld, wat zich op dit punt ook weer onderscheidt van andere programma's wat globaal gesproken spreekt over 4 miljard euro lastenverlichting ion de komende periode, dat zijn substantiële bedragen en ik ben daar zelf heel gelukkig mee.
Evenzeer stel ik mij de vraag als het gaat om de infrastructuur en de mobiliteit of dat ook niet op de keper beschouwd een heel principieel punt is.
Namelijk de beslissing van mensen zelf hoe ze zich verplaatsen, waarheen ze dit doen, hoe vaak ze dat doen. En dat het probleem van ons beleid en de infrastructuur en alles wat we doen op dit terrein is dat dat voor die burger zo moeilijk wordt gemaakt.
Wij waren wel blij, ik spreek nu Pieter Hofstra na, dat van de sociaal democraten die op dit terrein weinig hebben laten horen mevrouw Netelenbos het lef heeft gehad, inderdaad mobiliteit is voor mensen van groot belang, dat hebben we niet vaak eerder uit die kring gehoord en dat geeft al hoop dat we in de toekomst inderdaad dat kunnen doen en of dat nou het openbaar vervoer is of de wegeninfrastructuur of noemt u maar op, om dat te doen wat nodig is om burgers die vrijheid te geven om zich te verplaatsen.
Weer onder datzelfde profijtbeginsel, ook daar ben ik eerlijk in, ik ken de discussie over

rekening rijden, ik begrijp de problemen met kilometerheffing maar wie ruimte claimt om zelf te kiezen moet dan ook bereid zijn voor zijn keuze zelf te betalen.

Ik kom op een ander punt in dit kader voor ruimte voor de burger, er zijn natuurlijk veel meer onderwerpen zou je kunnen behandelen maar dat punt dat benader ik vanuit een andere kant, dat is het vraagstuk van de criminaliteit en de veiligheid.
Het is ook niet zo moeilijk om principiële redenen, of om financieel economische redenen, te beschrijven hoe zwaar de gesel van de criminaliteit is in onze moderne samenleving, het zal u niet tot veel troost zijn maar de omvang van de criminaliteit en de aard verschilt bij ons niet anders van alle moderne westerse landen in Europa, in Canada, in de Verenigde Staten, we zitten allemaal met datzelfde probleem.
Het is dus niet moeilijk de grote schade daarvan te beschrijven maar voor ons staat er natuurlijk veel meer op het spel. Omdat een onveilig land betekent dat heel veel mensen zich niet meer vrij voelen, precies datzelfde woord, zich niet meer vrij voelen om te doen wat ze graag zouden wille doen en dat varieert dan van ouderen die ‘s avonds niet meer over de straat durven omdat ze bang zijn dat het tasje geroofd wordt, of wat dan ook, tot nog allerlei andere voorbeelden van diepgaande inbreuken in onze persoonlijke levenssfeer, diepgaande aantastingen van onze persoonlijke vrijheden.
Dat maakt het voor de WD telkens weer opnieuw noodzaak om criminaliteitsbestrijding, veiligheidsbevordering om het iets breder te formuleren, altijd hoog op de agenda te krijgen.
Ik heb in de afgelopen dagen, en ook hier nog, van journalisten de vraag gekregen of ik het nou niet vervelend vind dat wij als VVD zo’n profileringpunt kwijtraken want inmiddels is natuurlijk. Partij van de Arbeid vindt die criminaliteit ondraaglijk en het CDA vindt dat natuurlijk ook en andere partijen nieuwe en oude vinden dat ook allemaal, vinden wij dat vervelend? Ja, natuurlijk niet, het is natuurlijk voor ons, waar het om de zaak zelf gaat, van het allergrootste belang dat wij, onder andere wij,

anderen kunnen overtuigen hoe belangrijk het is dat wij iets doen en dan ook de noodzakelijke maatregelen treffen omdat effectief te bestrijden dus hoe meer steun wij krijgen, op de dossiers waar wij ons sterk voor maken, hoe beter.

We moeten wel proberen, vind ik, ook hier eerlijk de zaak te benaderen. In de ontwikkeling van de criminaliteit die met name in de jaren ’80 een geweldige impuls gehad heeft zien we toch, globaal gesproken, stabilisering en er zijn bepaalde delicten waarvan we duidelijke afname zien, dat is zeer goed en daar moeten we aan blijven werken. Het is natuurlijk wel voor elk van ons nog steeds een doorn in het oog dat je daar andere dingen weer voor in de plaats ziet komen, ik denk aan de toenamen van geweld.
Ikzelf beschouw dat als een van de ernstigste aspecten van de samenleving waar we in leven is niet dat die crimineler is geworden, want dat is die niet. maar dat we wel ons menen te kunnen te permitteren in dit land, vele mensen, veel meer geweld te gebruiken en dat is natuurlijk wel een regelrechtere bedreiging voor vrijheid van mensen.

En misschien mag ik een oud punt van mij nog eens in uw midden brengen. Ik heb zeer veel zorgen over de jeugdproblematiek, begrijp me goed, met 85% van de jeugd in Nederland gaat het echt goed, die maken overigens al die rare fases voor die wij ook hebben doorgemaakt toen we jong ware, de heer Wiegel niet dat weet ik maar, natuurlijk dat hoort allemaal bij het leven, dat komt allemaal op zijn pootjes terecht maar het gaat over toch die 15%, onbegrijpelijk hoog die 15%, jonge mensen die toch minstens één keer per jaar in aanraking komen met dat jeugdhulpverleningsinstituut zoniet erger dan dat en waarvan ik maar niet kan begrijpen hoe wij als beschaafde samenleving dat toelaten en daar geen oplossing voor kunnen vinden, dus ik vraag u warme aandacht, ik vraag de aandacht van al deze kandidaten hier met name voor die

jeugdproblematiek.
Natuurlijk is de vraag die nu direct aan ons gesteld mag worden, goed dat is mooie taal, duidelijk wat de VVD wil maar wat doe je daar dan aan? En ik denk dan toch dat wij niet anders kunnen doen dan weer opnieuw inzetten op wat je zou kunnen noemen versterking van de hele keten. Dat is versterking van de preventie, dat is verbetering van de opsporing, dat is verbetering van de vervolging en verbetering van de straf ten uitvoer legging, dat is de keten waar we het over hebben aan de kant van de overheid. Dat moeten we doen met grotere vastberadenheid en met meer consequentheid. Dat is een taak die ligt op het ministerie van Justitie, ministerie van Binnenlandse Zaken, ministerie van Onderwijs, ministerie van VWS, vele departementen behoren daar hun rol in te spelen en als ik naar de andere overheden kijk spelen hier natuurlijk de gemeentes een cruciale rol in. Dit dient dan ook een hoofdthema te zijn in de gemeenteprogramma's, ik denk overigens wel dat dat zo is.
Wat ons betreft in ons programma hebben wij weer die prioriteit gelegd, zijn wij weer bereid geweest extra middelen uit te trekken.
Als ik misschien dit onderdeel mag afronden zou ik het volgende willen zeggen.

Een hele actuele vraag, dat hoor je heel veel van burgers naar de politiek toe, wilt u ons alstublieft wat serieuzer nemen, dat zeggen ze tegen het openbaar bestuur, dat zeggen ze tegen de politieke partijen, burgers hebben het gevoel dat we niet voldoende naar ze luisteren. Ik denk dat dat waar is. Ik denk dat we beter nog onze best moeten doen telkens weer in communicatie met de samenleving, te kijken wat men wil, kijken of we dat kunnen doen en als we dat niet kunnen doen ook eerlijk uit te leggen waarom we dat niet kunnen doen.
Maar is nou niet een echt antwoord naar die burgers toe ze gewoon meer vrijheid te geven? Ze gewoon meer die vrijheid geven waar ik daarnet over sprak. Ik was gisteren uitermate verheugd, het conceptprogramma kende ik natuurlijk maar, uitermate

verheugd dat op dit cruciale punt van ons programma, het hart van ons programma, u allen bij de vaststelling van het programma, dat erkend heeft. Dat woord ruimte wat u ziet dat woord ruimte geeft volledig weer wat ik heb bedoeld te zeggen met vrijheden, verantwoordelijkheden van individuele burgers.

Dames en heren, de vraag moet wel gesteld worden, en die stel ik ook met grote nadruk, of dit pleidooi voor ruimte voor burgers of daar niet een aantal randvoorwaarden bijhoren en die horen er wat mij betreft nadrukkelijk bij, ik wou u er een paar kort noemen.
In de eerste plaats een thema wat ik al een paar jaar lang geprobeerd heb aan de orde te stellen, ook bij de Algemene Beschouwingen, is dat voor de VVD het begrip vrijheid niet bestaat als daar niet in dezelfde mate het begrip verantwoordelijkheid bij is en ook inhoud krijgt.
Ik ken natuurlijk genoeg burgers die zeggen ja prima ik wil die vrijheden wel en ik draag die verantwoordelijkheid ook wel ja totdat het tegenzit en er schade is, of er is een ramp gebeurd, en dan zijn er natuurlijk toch teveel mensen die zeggen ja maar nu moet ik weer even naar de overheid.
Ik had die vrijheid wel, het zat wat tegen, ik heb een tegenvaller, misschien kan ik me verhaal krijgen bij de overheid, dat kan natuurlijk niet, dan dragen we dat in de volle verantwoordelijkheid als individuele burger, dat is punt één.

De tweede randvoorwaarde waar ik zeer aan hecht is dat wie vrijheden claimt, en die claim ik, ik claim vrijheden, voor mijzelf, voor u allemaal, wie vrijheden claimt zal dan ook een ander, die vrijheden claimt, die vrijheden ruimte moeten geven en als je dan doordenkt dan kun je je afvragen of dat begrip ruimte, wat in ons programma zit, of daar niet onverbrekelijk aan verbonden is dat tweede woord wat erachter staat, dat is het respect waarmee je omgaat met andersdenkenden. En wat wij claimen willen we

dus een ander ook gunnen.

Het spreekt vanzelf, ik heb daar al iets over gezegd, dat daar ook die sociale context bij zit want in dit verhaal van die vrijheden als iemand dat niet alleen kan dan moet je hem ook bereid zijn hem een beetje te helpen.
Maar en ander punt wat hier voor mij indirect aan verbonden is, ook in die relatie burger overheid in altijd elke verhouding burger overheid, dat is de financiële basis van dat geheel het is heel leuk te praten over de noden in de samenleving, het is heel leuk te praten over wat we allemaal zouden moeten doen maar als we niet eerst gezorgd hebben dat onze economie op orde is, als we niet eerst gezorgd hebben dat onze financiën op orde zijn dan is het gevaarlijke loze praat om over die behoeftes en al die mooie plannen te praten. En dat is precies de reden waarin in een hele lange traditie van de WD altijd centraal staat dat economisch financieel beleid niet als doel maar als middel naar wat je wilt.
Dat vereist nu eenmaal, dat weten we thuis in het eigen gezin en dat weten we in Den Haag, dat vereist discipline, dat vereist regels, dat vereist toezien dat we ons aan de afspraken houden en ik ga het allemaal niet te ingewikkeld voor u maken maar onder leiding van Frits Bolkestein hebben wij in 1994 in Paars één een zeer zwaar accent gelegd op die financiële discipline.
Wij hebben ons toe zeer gelukkig geprezen dat Gerrit Zalm, voor sommige van ons toch een betrekkelijke nieuwe toen, dat Gerrit Zalm ons geholpen heeft in het verder ontwikkelen op spelregels op dit terrein. En ik ben er absoluut zeker van dat alleen dankzij die spelregels wij nu acht jaar verder gekomen zijn, de overheid haar bijdrage heeft kunnen leveren aan de welvaart die we hebben en dat de overheid met die spelregels in staat is geweest extra geld, veel extra geld, vrij te spelen en met diezelfde spelregels in de hand ook in staat is als het zometeen een beetje tegenvalt omdat op een goede manier op te vangen.

En het zal volstrekt duidelijk zijn in politieke zin, als ik naar andere partijen kijk, dat het niet denkbaar is dat wij met welke partij dan ook ooit in een coalitie zouden werken als daar niet gezonde financiële spelregels mee kunnen worden afgesproken.

In dit kader overigens, want dat heeft er rechtstreeks mee te maken, en dat heeft ook rechtstreeks te maken met vrijheid en zelfstandigheid van mensen, is natuurlijk het werkgelegenheidsbeleid geweest. Toen wij in ’94 begonnen, wij Partij van de Arbeid met D’66 en VVD, waren we geconfronteerd met nog steeds een ondraaglijk hoge werkloosheid, met ondraaglijk hoge jeugdwerkloosheid, met een ondraaglijk hoge langdurige werkloosheid, en dat is ons natuurlijk al die jaren daarvoor een doorn in het oog geweest en dat vindt ik ook voor onszelf zeer bevredigend dat datzelfde economische, financiële, sociale beleid ertoe geleid heeft dat er 1,2 miljoen banen in Nederland bij zijn gekomen de laatste periode, heel belangrijk.

Ik geloof dat het nou wel even voldoende lof voor Gerrit en Annemarie en zo is, het wordt tijd om wel even met elkaar eerlijk te praten wat er niet gelukt is. Er is natuurlijk op één zeer zeer belangrijk terrein is er niets tot stand gekomen en dat is de WAO. In deze kabinetsperiode is er geen oplossing gevonden en we zitten nog steeds met een onaanvaardbaar hoog aantal mensen daarin, zeg maar even over de duim heen 950.000 mensen.
En ik zeg, en ik mag dat zeggen, ondanks vier jaar lang voorstellen van allerlei aard van de VVD, Geert Wilders heeft daar heel veel aan gedaan, overigens niet alleen van ons. Wij hebben op een aantal momenten zeer constructief samen kunnen werken met het CDA in de Kamer in het ontwikkelen van voorstellen om iets te doen aan die WAO.
Al die voorstellen zijn stelselmatig door de linkse meerderheid in de Kamer afgewezen. Geen enkel bruikbaar idee van de Partij van de Arbeid hebben we in die periode gezien. Er staat geen woord over in het programma van de Partij van de Arbeid.

Ik vrees dat we moeten constateren dat de interne crisis over de WAO, pak hem weg tien jaar geleden binnen de Partij van de Arbeid, zo verlammend heeft gewerkt dat we tot op de dag van vandaag nog niet een echte oplossing hebben kunnen vinden, dat is zeer te betreuren.
In de tussentijd, dat is de actualiteit van vandaag, ligt er een SER voorstel op tafel, zeg maar even een globaal akkoord tussen werkgevers, werknemers en de kroonleden. Wij willen best erkennen dat daar enkele goede aspecten inzitten, natuurlijk willen we dat want wij zijn zo verlangend naar een oplossing van die problematiek. Maar dames en heren, na alle maatstaven die wij zelf in de afgelopen jaren hebben aangelegd ten aanzien van de WAO kan ik niet anders zeggen dat het op dit moment boterzacht is. Dat kunnen wij dus niet accepteren en het is dus noodzakelijk dat er dusdanige concretiseringen komen en hier dusdanige aanscherpingen komen dat echt in alle redelijkheid mag worden verwacht dat het een substantieel resultaat gaat opleveren want daar gaat het ons natuurlijk om, om een substantieel resultaat.

Jan Hendrik is in de fractie ook altijd de man die het eerste klapt als Geert gesproken heeft over de WAO dus dat klopt ook wel.
Ik moet u ook eerlijk zeggen dat ik het nogal absurd vind om deze discussie over hoe we dat veranderen dan te beginnen met het punt zullen we de uitkeringen niet verhogen. Hetgeen in dat SER voorstel zit, dat is toch een hele absurde gedachte, er valt met ons over van alles te praten hoor maar zullen we eerst eens even echt dat systeem wijzigen, In de tussentijd, ik kijk naar Pieter Korteweg, hebben wij een bruikbaar alternatief in ons programma opgenomen, wij hebben een concreet voorstel om er iets aan te doen en dat concrete voorstel van de VVD doorberekend door het Centraal Plan Bureau levert ook het gewenste resultaat op dus wij steken onze nek uit, nu de anderen nog.

Ik zou u nu nog een paar dingen willen zeggen over de overheid want ik heb toch erg

gesproken over de mensen zelf maar er ligt natuurlijk aan de kant van de overheid zelfs nog wel wat te doen. Laat ik in ieder geval dit in het kort zeggen, want u weet er ook allemaal veel van, de VVD blijft streven naar een kleinere betere overheid en dan hebben we het over de doelmatigheid en de effectiviteit, meer oog voor de uitvoering en al die aspecten die horen bij een goed functionerende overheid en dan heb ik het over een breed terrein.
Dan heb ik het over het verhogen van dat oplossingspercentage van de politie tot en met het beter ramen van de kosten voor een infrastructuur project en alles wat daartussen in zit maar in het schetsen van wat er mis is wens ik ook oog te hebben voor wat goed gaat.
Die overheid kan soms sommige dingen heel goed doen. Europees kampioenschap voetbal, wat een hele lastige klus is in een land als Nederland, is door de betrokken bewindslieden samen met de KNVB en al die anderen die daarbij horen op een voortreffelijke manier georganiseerd, dat mag je wel eens zeggen.
En misschien mag ik vandaag hier voor onze club zelf ook zeggen dat dat gigantische project, de invoering van de euro, dat fantastisch georganiseerd is geweest, Gerrit leuker kon je het niet maken.

Dames en heren, wat wel een zeer wezenlijk vraagstuk is in dat overheidsbeleid heeft tegenwoordig de titel gekregen, door Klaas de Vries met recht op tafel gelegd, het handhavingsbeleid.
Dat handhavingsbeleid is een zeer zeer belangrijk vraagstuk ook in de ogen van de WD. Omdat wij natuurlijk vinden dat als er wetten en regels worden gemaakt dat iedereen zich daaraan moet houden. Dat het een taak is van de overheid is niet alleen de mensen daartoe te stimuleren, daartoe te dwingen, alles te doen wat je daarvoor moet doen, maar ook vooral toezien op de naleving daarvan. Maar dat doen we dus wat mij betreft over de gehele linie. Kijk, die discussie is begonnen naar aanleiding van de

tragische gebeurtenissen in Volendam en Enschede en heeft zich aanvankelijk natuurlijk sterk gericht op brandweervoorschriften, milieuvergunningen, hinderwet en al dat type regelgeving wat daar direct te maken heeft.
Natuurlijk moeten we dat goed en regelen en daar goed op toezien, maar voor mij gaat dat veel verder.

Ik zie niet in waarom we onder datzelfde handhavingsbeleid eigenlijk elke wet past die wij in Nederland hebben? Waar wij regels stellen voor de burgers, of regels voor onszelf en waarin we die regels moeten uitvoeren en dus dat handhavingsbeleid loopt vanaf de brandweervoorschriften tot en met de vreemdelingenwet. Tot en met de vreemdelingenwet, ik wens dat vraagstuk onder dat hoofdstuk te brengen, laat ik u daar nou eens een paar dingen meer over zeggen.
Laat ik even met dit beginnen, ook hier deed zich de vraag voor of wij het niet vervelend vonden dat andere partijen dat asielvraagstuk op de agenda hadden gezet? Dat is een krankzinnige vraag. Wij hebben met Frits Bolkestein toen een man gehad die eerder dan wie dan ook het lef heeft gehad dat te agenderen, dat heeft inmiddels een heel gevolg gehad, nog lang niet zoveel als wij willen ik kom daar zo nog wel even op terug, meer mensen in het land, meer partijen willen dat we er wat aan moeten doen, als zich daar nieuwe partijen bijvoegen klasse, ik complimenteer ze daar voor.

En niemand hoeft de kamerfractie van de VVD, in dit geval onder leiding van Henk Kamp, ervan te overtuigen dat er nog heel veel moet gebeuren. Wij zijn net geconfronteerd geweest met de recente cijfers, het is verheugend u te kunnen meedelen, voorzover u het al niet gelezen had, dat over het vorig jaar het aantal asielzoekers wat het land is binnengekomen met 25% is gedaald en gekomen op een niveau van 32.000 over het vorig jaar, dat is mooi.
Dat is een compliment waard voor het kabinet en in het bijzonder de staatssecretaris van Justitie. Maar, dames en heren, dat is toch lang niet voldoende? 32.000 asielzoekers instroom in Nederland, ik heb alleen over de instroom in Nederland, dat is toch nog steeds ongelofelijk hoog als je dat zet naast de cijfers van de omliggende landen, ik heb nog niet eens over absolute termen maar gewoon relatief gesproken, dat kunnen wij toch niet aanvaarden? En als je dan nog weet dat door het beleid in de afgelopen jaren gevoerd is we met een voorraad zitten, ja dat is een heel oneerbiedig woord, maar dat we met een voorraad zitten van 85.000 nog niet afgewerkte asielgevallen dan is dat toch een krankzinnig getal? Dan doen we toch iets fundamenteel fout in dit land, en dat doen we dus.

I

Ik ben van mening dat er een zwaardere inzet moet worden gekozen, niet op nieuwe regelgeving, ik zit niet op nieuwe regelgeving te wachten, op handhavingsbeleid. Dan moet er een zwaardere inzet worden gekozen op een consequente uitvoering van de wet en de regels zoals we die daar kennen.
En voor diegene die er verstand van hebben, de aanpassing van het verkiezingsprogramma gisteren, dat was die samenvatting van al die amendementen in één nieuwe tekst, overigens aangevuld door een enkel punt wat nog uit de vergadering is gekomen is vrijwel allemaal geen nieuwe regelgeving, is alleen maar consequent uitvoeren van wat we met elkaar hebben afgesproken. Ik vind dat het daarover moet

gaan in de komende periode maar daar hoort één ding bij.
Is het reëel om van een ambtenaar bij de IND te vragen om nou eens een keer stringent en consequent die wet uit te voeren als die ambtenaar zich hier in Den Haag niet gesteund weet door de hele politiek?
Als die ambtenaar in Den Haag zeker weet dat niet op het moment dat die een beslissing neemt nog geen twee dagen daarna de mondeling de vraag, of de kamervraag gesteld wordt. Het is dus de politieke verantwoordelijkheid van alle partijen om zich politiek te zetten achter stringente uitvoering van de wet zoals die luidt.

Dames en heren, ik heb nog een heleboel velletjes hoor. Er zijn nog twee punten in het kader van het overheidsbeleid waar ik kort even iets over wil zeggen en daarmee verwaarlozend een hele hoop zeer relevante punten. Of dat nou gaat over de thuis- en daklozenzorg, de gehandicaptenzorg, er zijn zoveel belangrijk maatschappelijke terreinen waar we het eigenlijk met elkaar over zouden moeten hebben, ook vandaag. Maar ik moet ook een beetje verwijzen hier naar het programma en naar het beleid wat wij als fractie in de afgelopen periode gevoerd hebben. Er zijn twee punten waar ik nog even in het bijzonder op wil wijzen.
Het eerste is ook een punt van zorg en dat is natuurlijk en dat is natuurlijk de arbeidsparticipatie in dit land. Het gaat ons zeer goed, ik kom daar straks nog even op terug. We hebben een zeer krappe arbeidsmarkt het is ons zo goed gegaan dat we op dit moment de grootste moeite hebben om mensen te vinden. Of dat nou in de overheidssectoren is of in de markt. En gelijktijdig hebben wij in Nederland 2 miljoen mensen die niet actief zijn, nou over de duim heen, 1 miljoen moeten wé het misschien niet meer vragen neem een 100% afgekeurde in de WAO of iets dergelijks. Laten we ons nou maar eens concentreren op 1 miljoen mensen die kunnen werken en die voor een deel ook misschien wel willen werken en die wat mij betreft in ieder geval moeten

werken. Dan is het toch van het grootste belang dat we het beleid zo scherp mogelijk richten om die mensen weer actief te krijgen, voor hen zelf en ter oplossing van die personele problemen die ik u net noemde.

We weten zo langzamerhand van de instrumenten die wel werken, en wij weten zo langzamerhand van de instrumenten die niet werken. Er is een hele discussie over die gesubsidieerde arbeid. Wij hebben met overtuiging in de afgelopen jaren, Gerrit ook, gewerkt aan regelingen om langdurige werkelozen, Melkert banen of wat dan ook, aan het werk te krijgen daar hebben we subsidies voor gegeven. We hadden wel eens een beetje kritiek over bepaalde maatvoering daarin maar wij hadden die overtuiging dat we het moesten doen en we hebben dat nog steeds wel een beetje omdat je altijd nog wel zo'n groep hebt.

Maar het is niet logisch om in deze omvang waarin we het nu doen, met al dat geld, door te gaan op dat traject terwijl je eigenlijk moet stimuleren dat de krapte op de arbeidsmarkt op een andere manier wordt opgelost, je zult geld moeten verschuiven en dat is ook precies wat we dan doen in het programma, overigens nog in een bescheiden mate, verleggen omdat de omstandigheden dat nu eenmaal vereisen en het is in dit verband dat ik met grote nadruk wil praten over de onroerend zaakbelasting.

Begrijp mij goed, ik weet heel goed electoraal dat afschaffen van de onroerend zaakbelasting voor heel veel eigenaren en huurders in dit land een

welkom bericht is en ik vind ook dat we dat gerust mogen brengen omdat het past in dat verhaal over lastenverlichting zoals ik u dat net heb verteld, dat is één element daaruit. Maar wat men niet moet onderschatten is toch de grote betekenis van het afschaffen van de OZB in het oplossen van die zogenaamde armoedeval. Er is nog geen enkele partij, er is nog geen enkele regering geweest die een beter voorstel op tafel heeft gelegd om dat daadwerkelijk aan te pakken dus er is de dringende uitnodiging aan de andere partijen in dit land, ook straks in een coalitie, als u werkelijk wat wilt doen aan het oplossen dan moet u dit voorstel over de OZB steunen.

En dan mijn laatste punt wat de overheid betreft, ik kan dat niet laten liggen,
In de traditie van de VVD, in de traditie van het liberalisme, hebben wij altijd oog gehad voor de internationale context waarin we ons bevinden, waarin we ons als klein land bevinden, wat de liberalen van oudsher vanaf de start van de Europese Unie in dat kader hebben gedaan en in velerlei andere opzichten. In die internationale gemeenschap zijn wij van mening dat Nederland, als het gaat om de Europese Unie, niet alleen actief en positief moet zijn maar ook evenzeer omdat we de Unie een goed hart toedragen, kritisch moeten zijn. En als het gaat om de wereldeconomie behoren wij te blijven strijden voor de vrije handel en het afschaffen van protectionisme. Wij wensen medeverantwoordelijkheid te dragen voor de internationale vrede en veiligheid, Kosovo, Eritrea, Afghanistan, dat is een politieke wens van ons die voortvloeit uit een wens die we al veel eerder hadden en die we altijd waar hebben gemaakt Nederland als trouw bondgenoot van de NAVO.
Maar in dit kader past ook een taak die wat actueler op ons afgekomen is in de laatste decennia, meewerken aan een internationale rechtsorde. Met de zeer eervolle taak, in ons eigen Den Haag, toch langzamerhand het centrum te worden van instituten die daar een belangrijke rol in vervullen, daar ben ik ongelofelijk trots op.

In de laatste plaats in dit rijtje de ontwikkelingssamenwerking. We hebben natuurlijk heel veel politieke debatten daarover maar voor ons blijft toch de notie dat wij, rijk Nederland, moeten blijven helpen in ontwikkelingslanden hoe we daar de zaken structureel zouden kunnen helpen verbeteren.
En ik vind dat het kabinet wat nu zit heel veel lof verdient op al deze terreinen en dan spreek ik over de minister-president. Ik heb veel waardering voor Kok op dit punt, ik heb waardering voor minister Herfkens als het gaat om die koersverlegging, die ik net in één zin uitsprak, uitgesproken veel waardering.
Ik heb uitgesproken veel waardering voor staatssecretaris Benschop omdat ik geloof dat hij Nederland op een uitstekende wijze met name de Europese Unie vertegenwoordigt. Maar mag ik vandaag ook hier nu zeggen dat ik heel veel waardering heb voor de consistentie waarop onze minister van Buitenlandse Zaken, juist in deze onderwerpen, in die afgelopen jaren heeft geopereerd, ik vind het klasse Jozias.
En datzelfde zeg ik tegen die man. Frank de Grave, Annemarie, Frans allemaal die jonge honden uit 1982, daar zit onze minister van Defensie.
Wij hebben in die periode iets voor elkaar gekregen waar we heel lang aan gewerkt hebben, een moderne defensienota, met een taakstelling, met de middelen die daar bij horen en met steun van ons hele defensieapparaat, dat is winst één.
Winst twee is, doordat dat is gebeurd, inderdaad onze rol hebben kunnen vervullen in Kosovo, Eritrea en nu Afghanistan. Daar kunnen we ook zeer trots op zijn, het is niet toevallig dat de minister van Buitenlandse Zaken en van defensie beide van de VVD zijn.

Dames en heren, ik kom langzaam, ja dat mag wel hé, tot een afronding.
Als je een foto van Nederland maakt, ik heb niet zoveel verstand van fotograferen, maar volgens mij levert dat op een negatief en een afdruk.
Als je dat negatief ter hand wenst te nemen, dan hou je dat zo tegen het licht geloof ik, dan zie je een zeer onbeschaafd land waar en ongelooflijke armoede heerst, het

verschil tussen rijk en arm ondraaglijk groot is, er geen enkel maatschappelijke sector is die functioneert, het is één en al ellende het is één en al rampspoed, dat is het kenmerk geloof ik als je door zo'n negatief kijkt.
Je maakt foto's natuurlijk om een reële weergave van de werkelijkheid te krijgen, je wil de afdruk hebben en ik ga een poging doen voor u die afdruk te beschrijven.
Is het niet zo de afdruk die wij zien de foto van Nederland van vandaag een welvarend land laat zien en dat in dat welvarende land heel veel mensen het zeer behoorlijk goed hebben, zowel in historisch perspectief als internationaal vergeleken.
En dan zien we een land dat in ieder geval door de ogen van anderen, die naar die foto kijken, dat is een land met een hoog voorzieningen-niveau en dat varieert dan tot pensioenvoorzieningen tot en met willekeurig universitair onderwijs, ik noem maar wat, al die voorzieningen die we hebben. Dan zien we een land wat een aantal onbegrijpelijk grote werkelijkheden heeft.
Schiphol één van de grootste, drukste, beste luchthavens in de wereld, de haven van Rotterdam, hoe is het toch mogelijk voor dit kleine land, nog steeds de grootste haven in de wereld, ronduit om trots op te zijn. Een land waarvan de Verenigde Naties zeggen dit land behoort tot de acht beste landen van de wereld en dan zitten we in het rijtje van een aantal Scandinavische landen, we zitten in de Verenigde Staten Canada, we zitten Australië Nieuw Zeeland, dat type landen, daar behoren wij toe, wij Nederland.
Dat is van belang dat we ons dat realiseren omdat toch niemand denkt hier dat dat voor niks gekomen is, dat is toch alleen maar gekomen doordat er in het land zelf zoveel mensen hun inspanningen, hun energie richten op het tot stand komen van al die dingen en omdat wij een politiek stelsel hebben en een overheid hebben die probeert dat goed te sturen met name in de afgelopen zeven en een halfjaar.

Er is mij veel aan gelegen om dat deel van die foto ook straks op de volgende foto te krijgen maar gelijkertijd zeg ik u ook dat datzelfde land diezelfde foto ook natuurlijk laat

zien een aantal problemen die we nog niet goed hebben opgelost, ik sprak u over de asielzoekers, ik sprak over de criminaliteit, infrastructuur in dicht bevolkte gebieden naar zijn aard nog altijd een zeer lastig vraagstuk waar nog oplossingen nodig zijn, milieubedreigingen, noodzaak van een nieuw zorgstelsel, het is overigens interessant dat dat typisch de problemen zijn die u in die andere acht landen in meer of mindere mate ook zo aantreft, maar niettemin de volgende foto van Nederland moet mooier zijn en die moet die problemen opgelost hebben en in het bijzonder dat krankzinnige Nederlandse probleem van de WAO waar ik u al over sprak.
En a propos op die foto van Nederland hoort dan ook nog een koningshuis waar heel veel mensen in heel veel andere landen in de wereld razend jaloers op zijn.

Ik heb nog iets op me lever en ik moet dat kwijt. Volgende week maken we het huwelijk mee van de kroonprins en naar de slechtste tradities in Nederland begint het gezever opnieuw. Is het weer kennelijk noodzakelijk om mensen de maat te nemen, ik geloof dat het gaat over de vraag of ze het land in mogen, of dat ze de kerk in mogen, of dat ze Amsterdam in mogen, hoe is het toch mogelijk. Uitgerekend uit die kringen waarvan ik me nog herinner, Henk Vonhoff, in de jaren 70 hoeveel warme steun die hebben gegeven aan zeer dictatoriale linkse regimes met veel bloed aan de handen.

Dames en heren, ik roep u op, ik roep over uw hoofden heen iedereen in Nederland op, ik roep die partijen op die tegen het koningshuis zijnde de SP, Groen Links, Leefbaar Nederland die roep ik op om volgende week het feest niet te bederven. We gaan volgende week een hele feestelijke dag meemaken omdat we dat het bruidspaar gunnen, omdat we dat de familie gunnen en omdat we dat onszelf gunnen.

Tenslotte, nou is het echt tenslotte, ik wou afsluiten. Je kijkt naar zo'n congres toe wetende of vermoedende wat er zo ongeveer met je kan gebeuren, kijk je onwillekeurig, vind ik althans, terug naar wat je zo zelf in die politiek hebt

gedaan en ik geloof dat ik van mezelf mag zeggen dat ik eigenlijk vanaf dat punt met Charlie Aptroot, ik weet niet waar die zit met de Raad van Wassenaar begonnen ben, dat in die jaren vanaf die periode aangestoken ben door dat virus van dat liberalisme, ik ben er altijd enthousiast voor geweest, niet altijd even tevreden over wat er gebeurde zo herinner ik me bepaalde periodes, maar altijd enthousiast voor geweest.
Ik heb er altijd met een zekere toewijding eraan gewerkt, ik heb geprobeerd me fatsoenlijk te gedragen en ik heb geprobeerd toch resultaat te boeken, dat vind ik wel dat dat wel een beetje waar is van mijzelf.
Maar dat is niet alleen voor mijzelf, het is wel een beetje willekeurig hoor wat ik nou doe, maar met Annemarie Jorritsma in ’82 in de Kamer gekomen, die heeft dat op precies dezelfde manier gedaan en zo zijn er nog veel meer hier op die kandidatenlijst die u ziet mensen die wat eerder of wat later zijn begonnen die toch met diezelfde instelling aan de gang zijn gegaan en dat tot op de dag van vandaag doen en dat is zeer de moeite waard omdat te behouden, om daarmee door te gaan omdat, dames en heren.

Ik heb u gesproken over het woord vertrouwen maar ik ben misschien het meest cruciale woord nog vergeten dat is niet vertrouwen, dat is betrouwbaarheid. Dat is aan de mensen in het land kunnen en durven zeggen is dat wij eerlijk staan voor de zaak waar we voor staan en dat als wij hun belangen mogen behartigen dat wij dat op een nette, fatsoenlijke, zorgvuldige manier zullen doen, niet zonder fouten te maken, wij maken natuurlijk fouten, ik wat minder dan Gerrit maar we maken ze, dat hoort er toch bij.
Die betrouwbaarheid is dan toch, als je het op de keper beschouwt, het meest cruciale punt en daarom hebben de mensen in het land, zoals Hans dat ook altijd zo mooi heeft weten te zeggen, die hebben er recht op te weten wat de WD ergens van vindt, nietwaar Hans? Absoluut.

Dames en heren, wij zullen ze dat telkens uitleggen, wij zullen uitleggen hoe de zaken in elkaar zitten en wij zullen eerlijk uitleggen waarom het een keer niet gelukt is als het gaat om de oplossing van een vraagstuk.

Onze eerste plicht nu is om de mensen naar de stembus te krijgen en ik ga echt een zeer zeer dringend beroep op u doen, op uw allen, en op de besturen en afdelingen die u vertegenwoordigt, er moet een massale gezamenlijke inspanning komen om te zorgen dat we een einde maken aan die toch te lage opkomstcijfers in Nederland, nu bij de gemeenteraadsverkiezingen, alstublieft mensen ga naar die stembus toe.

En dan natuurlijk de tweede opdracht, dat is de opdracht die u ons vandaag gegeven heeft, wij gaan met enthousiasme en met een ongelofelijke energie aan onze kant campagne voeren, dat zullen we echt doen.
Wij zijn daar klaar voor. De VVD is de partij die er elke dag van de partij is en mijn laatste zin is, wij vragen vertrouwen aan mensen, wij geven vertrouwen aan mensen, dank u wel.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Hans, we zijn trots op je, het was een fantastische speech en een geweldig begin voor de campagne, we gaan het met zijn allen doen.
Mijn laatste woorden zijn dank voor degene die zich in hebben gezet voor het succes van het congres, de mensen van het Thorbeckehuis onder leiding van Daan Zwart, de mensen van het campagneteam onder leiding van Petra Ginjaar, de mensen van de commissie Kamminga, de commissie Korteweg en allemaal, jullie allemaal met onze kandidaten op naar de overwinning.